

İTALYAN AYAKKABI SEKTÖRÜ

Bilindiği üzere, İtalyan ayakkabı sektörü AB içindeki üretici ülkeler arasında en büyük paya sahip olup, dünyada ise ilk on ülke arasında sayılmaktadır. Bu özelliğiyle, değer olarak bakıldığında dünyadaki en büyük ayakkabı ihracatçı ülkeleri arasında dördüncü sırada gelmektedir.

Ülkedeki ayakkabı sektörünün en önemli özelliği, yüksek gelir gruplarına hitap eden lüks ayakkabı ve moda trendi yaratma üstünlüğüdür.

İtalyan Ayakkabı Üreticileri Derneği – ANCI'nın verilerine göre, sektörde 5.800 firma faaliyet göstermekte, 80.000'den fazla kişiye istihdam sağlanmaktadır.

Sektörün dünyadaki lider rolünün altında yaratıcılık gücü ve girişimcilik ruhu yatarken, sektörün alt gruplarında ayakkabıda kullanılan derinin üretiminden, tasarıma kadar geçen süreçlerin birbirini destekler mahiyetteki yapısı da sektörün diğer üretici ülkelerde görülmeyen bir özelliğidir. Bu itibarla sektörde "kümelenme" tarzı bir yapılanma görülmektedir.

Ayrıca, kaliteli üretime yönelik rekabet gücü ve inovasyon yapabilme kabiliyeti de diğer önemli özellikleridir.

ANCI bu sektörde İtalya'yı diğer ülkelerden ayıran özellikler arasında

1. Yaratıcı zeka,
2. Geleneksel üretim şekillerinin inovasyonu ve profesyonel meslek okullarından mezun kalifiye işgücü,
3. Teknoloji ve tasarımın ön planda olduğu hammadde ve aksesuar sektörü,
4. Firmaların küçük ölçekli olması ve kümelenmenin beraberinde getirdiği esnek üretim yapısı,
5. Mevcut tüketici eğilimlerine ve talebine hemen cevap verebilen geniş bir tasarım yelpazesi,
6. Dünya genelinde "Made in Italy" imajının kuvvetli olmasını

saymaktadır.

Ana üretim bölgeleri Ataşeliğimizde de faaliyet alanında bulunan Marche, Veneto, Lombardiya ve E.Romagna olurken, Toskana, Campania, Apulia da diğer üretim bölgeleridir.

Tablo 1: Ayakkabı sektöründeki başlıca veriler

	2009	2010	% değişim
Üretim			
Çift (m.)	198,0	202,5	2,3
Değer (m €)	6.469	6.756	4,4
İhracat			
Çift (m.)	192,3	221,4	15,2
Değer (m €)	5.815	6.612	13,7
İthalat			
Çift (m.)	309,9	355,0	14,6
Değer (m €)	3.184	3.703	16,3
Ticaret dengesi			
Çift (m.)	- 117,6	- 133,6	- 13,6
Değer (m €)	2.631	2.908	10,5
İç tüketime yönelik üretim			
Çift (m.)	37,9	35,2	- 7,0
Değer (m €)	1.347,5	1.279,6	- 5,0
İç tüketim			
Çift (m.)	191,5	190,3	- 0,6
Değer (m €)	3.543,9	3.530,0	- 0,4
İhracatın üretime oranı (%)			
Çift	80,9	82,6	2,1
Değer	79,2	81,1	2,4
İthalatın tüketime oranı (%)			
Çift	80,2	81,5	1,6
Değer	62,0	63,8	2,9

Kaynak: ANCI

Tabloda öne çıkan önemli hususlar aşağıda sıralanmıştır:

1. 2010 yılında yaklaşık 6,8 milyar avro değerinde ayakkabı üretimi gerçekleştiren İtalya, 6,6 milyar avroluk ihracatı gerçekleştirmekte, buna mukabil 3,7 milyar avroluk ithalat yapmaktadır.
2. 2010 yılında bu sektördeki üretim % 5 oranında artarken, ihracat ve ithalatı %15-16 seviyesinde yükselmiştir.
3. En dikkat çekici husus, 6,6 milyar avroluk ihracatı 221,4 m. çift ayakkabıyla gerçekleştiren, 355 m. çift ayakkabı için 3,7 milyar avro ödemiş olmasıdır. Başka bir ifadeyle ihracatta ayakkabıyı 29,8 Avroya satarken, ithal edilen ayakkabıya 10,4 Avro ödemiştir. Bu fark sektörün yarattığı katma değer bir göstergesidir. Bu konuya aşağıdaki bölümde daha detaylı değinilmektedir.
4. Ülkedeki sektörün gücünü gösteren bir diğer gösterge ise, ihracatın üretime oranının yüksekliğidir. 2010 yılında adet bazında üretimin %83'ü ihraç edilmiştir.
5. Bir diğer önemli husus, sektörün iç tüketime yönelik üretim rakamı 35,2 milyon adetken, iç tüketim 190 milyon adet olup, aradaki fark ithalat yoluyla karşılanmaktadır. Keza ihracatın tüketime oranı %80 civarındadır.

Sektörün dış ticareti ile ilgili daha detaylı tablolar ise aşağıda yer almakta olup, önc çıkan önemli hususlar sıralanmıştır:

Tablo 2: Ayakkabı ithalatında ilk 10 ülke ve fiyatlar (GTİP: 64)

Ülkeler	2008	2009	2010	İthalat fiyatı	Toplam ithalatta pay (%)
1 Çin	709.757.506	674.373.373	819.289.205	9,64	18,57
2 Romanya	529.546.308	429.238.077	568.632.369	15,76	12,89
3 Belçika	291.730.445	293.481.164	340.072.930	35,10	7,71
4 Tunus	237.073.592	242.370.578	257.532.065	17,00	5,84
5 Viet Nam	238.684.390	202.704.642	243.656.775	14,45	5,52
6 Hollanda	154.482.869	228.605.875	231.536.228	37,06	5,25
7 Hindistan	186.596.370	164.274.046	189.109.883	16,56	4,29
8 Fransa	199.527.998	200.694.905	184.177.156	35,86	4,18
9 İspanya	126.795.527	151.403.918	172.737.224	28,45	3,92
10 Arnavutluk	116.677.830	123.475.037	159.448.030	9,35	3,62
39 Türkiye	4.807.057	5.800.721	7.353.475	20,15	0,17
DÜNYA	3.956.017.989	3.786.413.573	4.410.721.886	15,97	

Kaynak: İSTAT

1. 2010 yılında sektör ithalatının yaklaşık beşte biri Çin'den yapılmıştır. Ülkemiz ithalatı her geçen yıl artmasına rağmen (2010 yılında %27 artış) 7,4 milyon Avro tutarında olup, sıralamada 39. sırada yer almaktadır.
2. 2010 yılında bu grupta İtalya'nın ortalama ithalat fiyatı 15,97 Avro iken, ilk sıradaki Çin ve 10. sıradaki Arnavutluk'tan yaklaşık 9 Avroya ithalat yapmış, 14 – 17 Avro fiyat aralığında, yani ortalama fiyata yakın olarak Romanya, Tunus, Viet Nam ve Hindistan'dan ithalat gerçekleştirmiştir.
3. Bununla birlikte, 35 Avro'ya Belçika'dan, 37 Avro'ya Hollanda'dan, 36 Avro'ya Fransa'dan ve 28 Avro'ya İspanya'dan ithalat yapmıştır.
4. Ortalama fiyatın iki misli üzerinde yapılan bu ithalatlar, İtalyan pazarının önemli bir özelliğine de işaret ettiği değerlendirilmektedir. Şöyle ki, Uzakdoğu menşeli ülkelerle fiyata dayalı bir rekabet söz konusu olurken, AB üyesi ülkelere yapılan büyük ölçekli ithalat (Belçika, Hollanda, Fransa ve İspanya toplamı % 21'e denk gelmektedir), marka-kaliteye dayalı rekabeti akla getirmektedir.
5. Ortalama 20 Avro'dan ülkemizden yapılan ithalat hemekadar ortalama ithalat fiyatının üzerinde olsa da (yani, Uzak doğu ülkelerine göre oldukça pahalı), diğer AB ülkelerinden yapılan ithalata göre daha düşük bir fiyat seviyesindedir.
6. Ülkemizin hangi grup ürünlerle piyasada yer alacağını tespiti yönünde, sektörün daha alt gruplarındaki durumuna bakmak gerekmektedir (Tablo 3).

Tablo 3: Ayakkabı İthalatı ve Türkiye'nin payı

	(€)	2008	2009	2010	2010/2009 değişimi (%)
6401 Dünya		17.507.558	27.717.294	36.440.519	31,47
<i>Türkiye</i>		2.102	4.946	115.813	2241,55
<i>Pay (%)</i>		0,01	0,02	0,32	
6402 Dünya		544.242.968	538.412.943	638.004.671	18,50
<i>Türkiye</i>		728.807	1.336.387	757.363	-43,33
<i>Pay (%)</i>		0,13	0,25	0,12	
6403 Dünya		2.171.161.343	2.106.324.961	2.363.675.734	12,22
<i>Türkiye</i>		2.821.306	3.319.953	4.222.235	27,18
<i>Pay (%)</i>		0,13	0,16	0,18	
6404 Dünya		495.623.733	487.266.710	600.740.309	23,29
<i>Türkiye</i>		597.607	280.378	209.823	-25,16
<i>Pay (%)</i>		0,12	0,06	0,03	
6405 Dünya		47.542.277	57.802.341	79.312.886	37,21
<i>Türkiye</i>		359.985	291.420	1.553.711	433,15
<i>Pay (%)</i>		0,76	0,50	1,96	
6406 Dünya		624.091.379	507.843.479	648.353.079	27,67
<i>Türkiye</i>		297.250	567.637	494.530	-12,88
<i>Pay (%)</i>		0,05	0,11	0,08	
64 Dünya		3.956.017.989	3.786.413.573	4.410.721.886	16,49
<i>Türkiye</i>		4.807.057	5.800.721	7.353.475	26,77
<i>Pay (%)</i>		0,12	0,15	0,17	

Kaynak: İSTAT

NOT: AB'nin toplam ithalatındaki payları 64'te %31, 6401'de %42, 6402'de %40, 6403'te %46, 6404'te %37, 6405'te %46 ve 6406'da %44'tir.

1. Tablo 3'ten görüldüğü üzere, 6405 haricindeki tüm alt gruplarda ülkemizin pazardaki payı yüzde olarak değil "binde" olarak ölçülmektedir. Ülkemizde ayakkabı sektörünün ulaştığı nokta akla geldiğinde, tüketiminin %80'ini ithalat yoluyla karşılayan bir pazarda, sağlanan payı "binde" olarak gerçekleşmesi, bu pazara ülkemizin gereken değerlendirmeyi yapmadığını göstermektedir. Deri ayakkabıların yer aldığı 6403 grubu 4,2 milyon Avroyla bu sektördeki toplam içinde %57'lik bir paya sahiptir.
2. Başka bir ifadeyle, İtalya'nın bu sektörde ülkemizden yaptığı toplam ithalatın yaklaşık %60'ını 6403 grubu oluşturmaktadır.
3. İtalya'nın toplam ithalatında da bu grubun payının %55 olduğu, 6401 ve 6402 gruplarında yer alan ürünlerin daha çok kauçuk ve suni malzemelerden üretilen spor ayakkabı gibi ürün gruplarını kapsadığı düşünüldüğünde, bu grupta Uzakdoğu ülkelerinin fiyat rekabeti yaptıkları akla gelmektedir.
4. AB üyesi ülkelerin 28-37 Avro aralığında bir fiyattan İtalyan pazarında % 31'lik bir paya sahip olması ve İtalyan ithalatının % 55'ini 6403 grubundan yapıldığı dikkate alındığında, ülkemizin 20 Avroluk ortalama fiyatla kalite-moda kavramının öne çıktığı bu grupta AB ülkeleriyle rekabet edebileceği değerlendirilmektedir.

5. Coğrafi bölgeler bazında İtalya'da ayakkabı ithalatının en çok yapıldığı bölgelere bakıldığında (Tablo 4), Kuzeydoğu İtalya'nın ilk sırada yer aldığı, bu bölgeyi Kuzeybatı İtalya ve Orta İtalya bölgelerinin izlediği görülmektedir.

Tablo 4: Ayakkabı İthalatında İtalyadaki bölgeler

Bölgeler	2008	2009	2010	2010 ithalatında pay (%)
Kuzeybatı İtalya	919.807.892	931.362.007	1.093.519.931	24,79
Kuzeydoğu İtalya	1.560.347.465	1.448.671.278	1.721.652.560	39,03
Orta İtalya	977.836.615	894.574.179	1.017.996.168	23,08
Güney İtalya	306.176.662	313.809.333	365.406.059	8,28
Adalar	36.368.584	41.901.049	46.986.230	1,07
Diğer	1.755.217	1.146.100	5.576.759	0,13
DÜNYA	3.956.017.989	3.786.413.573	4.410.721.886	

Kaynak: ISTAT

Kuzeydoğu bölgesinin ithalatında; Venedik, Verona, Padova gibi şehirlerin yer aldığı Veneto bölgesi %90'lık paya sahip iken, Kuzeybatı bölgesindeki Milano merkezli Lombardiya ve Torino merkezli Piomonte, bu bölgenin yaptığı ithalatın tamamını gerçekleştirmektedir.